



met Babel naar een inclusieve stad

Theater Babel Rotterdam
cultuurplan 2025–2028

INHOUD

p.2

1. over Theater Babel Rotterdam

p.3

2. nieuwe keuzes

p.5

3. artistieke visie

p.8

4. producties

4.1. eigen producties

4.2 coproducties

4.3 nieuwe maker producties

4.4 programma 2025 e.a.

p.10

5. talentontwikkeling

5.1 nieuwe makers

5.2 leertraject voor spelers

p.13

6. cultuureducatie

p.15

7. communicatie- en
marketingstrategie

p.18

8. beleidsspeerpunten en codes

8.1 beleidsspeerpunten

8.2 codes

VOORWOORD

NAAR EEN INCLUSIEVE STAD

Vanaf de oprichting van Theater Babel is Paul Röttger met veel vuur en liefde gaan staan voor het inclusieve werken: professionele podiumkunst van mensen met en zonder beperking in een samenwerking, gebaseerd op gelijkwaardigheid. Paul heeft in zijn voorstellingen de scherpe randjes van onze samenleving opgezocht en stelde de realiteit van onze spelers met hun persoonlijke verhalen en inzichten centraal. Daarbij ontwikkelde hij een geheel eigen methode om de variëteit aan talenten bij de spelers tot ontwikkeling te brengen en heeft hij de spelers van Babel gevormd tot een gezelschap met een breed scala aan vaardigheden en talenten. Een ensemble dat in staat is met verschillende makers te werken, zowel in het eigen huis als daarbuiten. Paul heeft een stevig fundament gelegd waarop we nu verder bouwen en uitwaaiëren.

Het afgelopen jaar was een jaar van transitie en reflectie. Een jaar waarin we opgedane kennis en ervaring zijn gaan borgen om continuïteit te bewerkstelligen na het vertrek van Paul in april 2024. Deborah Stolk en Erik-Ward Geerlings vormen samen de nieuwe directie en leggen in deze aanvraag hun ambitie voor Theater Babel én de stad neer.

In alles wat Theater Babel doet staat ons ensemble van spelers centraal. Veel van hen zijn behept met beperkingen. Het ensemble is fysiek, zintuiglijk, cognitief en neurologisch divers. We houden niet van het woord beperkingen omdat het is gedacht vanuit de normen van de systemen waarin we leven. Een beperking hebben betekent onaanangepast zijn aan de heersende norm. Wij zijn het er niet mee eens dat deze mensen onaanangepast zijn en moeten veranderen. Liever zien we het veld, of eigenlijk de samenleving veranderen.

We krijgen dat alleen voor elkaar door anderen hierin mee te nemen: nieuwe en ervaren spelers, cultuurmakers en collega-instellingen. En uiteraard ook bestaand en nieuw publiek, want de diversiteit op de vloer willen we ook in de zaal terugzien. We willen niet alleen de eigen doelgroepen bedienen maar ook het publiek van de reguliere podiumkunsten en zetten daarom alles in om de kwaliteit zo hoog mogelijk te krijgen. We dagen de hele stad uit om met onze spelers interacties aan te gaan, om iets te maken, ze te ontmoeten en zich te verhouden tot mensen die schijnbaar 'anders' zijn.

De manier waarop Babel voorstellingen maakt en presenteert toont hoe een écht inclusieve samenleving eruit zou kunnen zien. Mensen met en zonder beperking vormen in de voorstellingen en andere activiteiten van Babel tijdelijke utopische gemeenschappen. Het hebben van een handicap zien we niet als obstakel, maar als een uitbreiding van artistieke mogelijkheden en sociaal welzijn.

Als organisatie scheppen we de voorwaarden om de komende jaren tijdelijke utopische gemeenschappen te creëren in ons eigen huis, op scholen, in theaters en op onverwachte plekken in de stad en we nodigen de stad en zijn makers uit om met ons het inclusieve experiment aan te gaan. We hopen hiermee bij te dragen aan een beweging naar een inclusieve stad.

1. over Theater Babel Rotterdam

In januari 2023 werd het eerste artikel van onze grondwet uitgebreid. Aan de bestaande non-discriminatiegronden, zoals geloof, ras en geslacht, werden handicap en seksuele gerichtheid toegevoegd. In de dagelijkse realiteit is een gelijke behandeling van mensen, met alle verschillen die mensen eigen zijn, nog verre van vanzelfsprekend. Niet de fysieke of mentale beperkingen zijn hierin belemmerend, maar eerder de barrière in de samenleving.

De basis voor die ongelijkheid is zichtbaar op veel terreinen. Al in het basis- en voortgezet onderwijs tekent zich een maatschappelijke tweedeling af. Als kinderen met en zonder een beperking elkaar nauwelijks ontmoeten, is het niet vreemd dat die scheiding in de volwassen wereld wordt voortgezet. Ook het domein van de zorg functioneert voor de meeste mensen met een beperking nog vooral als een eiland dat hen beschermt,

maar ook van de samenleving isoleert. Ondanks de voorhoedefunctie die de kunsten vaak vervullen is het gebrek aan gelijkwaardigheid ook in het veld van kunst en cultuur nog op alle fronten zichtbaar. Voor programmeurs, pers en publiek mogen inclusieve kunsten nog niet op dezelfde aandacht rekenen als het reguliere veld. Vaak worden vooral de beperkingen van de artiesten uitgelicht en het werk zelf te weinig serieus genomen. In dit maatschappelijke en culturele veld opereert Theater Babel Rotterdam.

Doordat bij Theater Babel kunst, zorg en educatie in elkaar grijpen, levert dit voor de verschillende domeinen nieuwe ervaringen en grensverkenningen op. We banen hiermee paden naar de utopie van een inclusieve samenleving, waarin iedereen op een gelijkwaardige manier kan bijdragen vanuit zijn eigen talent.

MISSIE

Theater Babel Rotterdam verhoogt de kwaliteit, de waardering en de zichtbaarheid van inclusieve podiumkunst.

Het spelersensemble met z'n bijzondere diversiteit staat centraal in alles wat we doen: theatervoorstellingen produceren, nieuwe makers inwijden in het inclusieve werken en culturele educatie aanbieden aan het voortgezet onderwijs. Daarom bieden we onze spelers een leertraject aan, gericht op professionalisering, creatieve groei en ontwikkeling van hun speciale talenten.

VISIE (IMPACT)

Met deze kerntaken dragen we bij aan een samenleving waarin:

- iedereen anders mag en kan zijn en verschillen worden gewaardeerd,
- makers met en zonder een beperking samenwerken en komen tot nieuwe vormen van kunst,
- inclusieve kunst een vanzelfsprekend onderdeel vormt van de culturele programmering,
- beleidsmakers, programmeurs en media het belang erkennen van inclusieve kunst in de samenleving,
- we een toename zien van een gemengd publiek dat inclusieve voorstellingen bezoekt en waardeert.

DOELEN

Wij maken ons hard om deze verandering tweeweg te brengen door:

- meer kansen te bieden aan spelers met een beperking om zich te ontwikkelen en te presenteren, zowel binnen als buiten ons eigen gezelschap,
- andere podia, makers en culturele instellingen kennis te laten maken en ervaring op te laten doen met inclusief werken,
- artistiek/inhoudelijk interessante producties te maken voor een zo divers mogelijk regulier publiek,
- bestaande en nieuwe doelgroepen kennis te laten maken met de talenten van een inclusieve groep spelers in de theaters, op scholen, op straat en op verschillende plekken in de stad.

2. nieuwe keuzes

samenwerking

Babel zal **veel meer samenwerken met** makers, makershuizen en andere partners in Rotterdam. We gaan onze kennis delen, anderen coachen en de mogelijkheid bieden in een veilige omgeving inclusief werken te verkennen. Voor alles wat we doen geldt het principe learning-by-doing. Dit betekent ervaringsgericht werken in een gelijkwaardig, wederzijds leerproces. Ervaring leert dat na een eerste kennismaking bijna iedereen mogelijkheden ziet die er eerder niet waren. Inclusief werken is een groei-proces voor het hele (Rotterdamse) kunstenveld.

opleidingstraject

Het curriculum van het opleidingstraject voor de spelers wordt herzien. De verschillende disciplines worden **onderwezen door Rotterdamse culturele instellingen**. Dit kan **door lessen te verzorgen** binnen de modules spel, beweging, muziek, kunstbeschouwing of maken. De maakmodules dienen tevens ter **oriëntatie op het maken van eventuele (co)producties**. De module 'maken' neemt naast de reguliere vakken een belangrijke plek in. Binnen deze nieuwe module zal behalve voor makers uit de gelederen van de Rotterdamse partners ook ruimte zijn voor nieuwe makers en stagiaires van kunstvakopleidingen om laagdrempelig en niet productiegericht te experimenteren. Alle disciplines en crossovers kunnen hierin aan bod komen, waaronder ook circus, hiphop, spoken word of objecttheater. We zoeken de breedte van de podiumkunsten op om talenten van spelers volledig tot bloei te laten komen. Zo maken we de Rotterdamse culturele sector medeverantwoordelijk voor de ontwikkeling van inclusieve podiumkunsten.

scène uit Theater Babel speelt Romeo's en Julia's



coproducties

Babel gaat meer **coproduceren en samenwerken met ervaren makers met een gerijpte artistieke visie**. In 2023 toerde Babel voor het eerst met een voorstelling door het land met ClubINC, een coproductie met Connor Schumacher/ ARK en Dansateliers. ClubINC ging in première op de Nederlandse Dansdagen. Deze coproductie was een lang voorbereide, essentiële stap, waarmee we een aantal verlangens realiseerden:

- de wens om naast de eigen artistieke leiding ook met andere makers te werken,
- professionalisering van de spelers en het productieapparaat,
- een groter publieksbereik, waaronder ook regulier theaterpubliek,
- samenwerking met coproducenten, schouwburgen en theaterzalen.

Met deze positieve ervaringen, staan vanaf 2024 jaarlijks twee coproducties gepland.

nieuwe makers

Vanaf 2021 zetten negen nieuwe makers bij Babel hun eerste schreden op het inclusieve pad. Een van de conclusies van deze 'nieuwe makers trajecten' is het belang van **een trapsgewijs parcours**. Het inclusieve werken met mensen die allemaal zo anders zijn, is een voortdurend proces van afstemming en wederzijds leren. Ook aan de coproductie met Connor Schumacher ging een uitgebreide kennismaking vooraf. Daarin leerde hij de mogelijkheden van de spelers kennen en rijpte het idee voor een voorstelling. Daarom breiden we het traject voor nieuwe makers uit naar een gelaagd en verdiepend proces waarin het inclusieve werk kan beklijven en voorbij gaat aan een eerste kennismaking. Ook willen we dit traject inclusiever maken en hebben we speciale aandacht voor makers met een beperking.

begeleiding

Omdat er veel meer verschillende makers projecten komen doen, verandert de **rol van de leerwerkcoaches (LWC's)**, die vanuit Pameijer bij Babel werken. LWC's begeleiden de spelers in hun werk. Waar er nu vanuit twee organisaties aan hetzelfde doel wordt gewerkt, is er in de dagelijkse praktijk een zorgteam en een theaterteam. In samenspraak met de artistiek leider gaan de LWC's ook andere makers ondersteunen in het ontwikkelen van eigen inclusieve methodieken. Zij maken de vertaalslag tussen de ideeën van een maker en de inclusieve werkvloer. Ze geven grenzen en mogelijkheden van de spelers aan, nemen belemmeringen weg en stimuleren de ontwikkeling van spelers en gastmakers. De samenwerking tussen het artistieke team van Babel en het zorgteam van Pameijer wordt hiermee verder verdiept.

ensemble en talentgroep

De producties van de afgelopen jaren gingen soms gebukt onder de grootte van de groep spelers. Babel zal duidelijker **onderscheid maken** tussen een talentgroep met meer kwetsbare spelers en het professioneel werkende ensemble van spelers, waaraan hogere eisen gesteld kunnen worden. Het ensemble zal hiermee iets kleiner worden, **gericht op professionalisering** en het samenwerken met makers van buiten. Bij het samenstellen van een kleinere groep wordt niet alleen gekeken naar het artistieke niveau, maar ook of de diversiteit van de stad voldoende wordt gerepresenteerd.

zichtbaarheid

We willen meer zichtbaar zijn in de stad en ons publiek verbreden. Vooroordelen en onbekendheid vormen drempels die we willen wegnemen. We worden daarom **actiever buiten de eigen muren** op andere podia, op straat, en op onverwachte plekken. De stad als decor geldt als een van de uitgangspunten. De openbare ruimte is bij uitstek de plek om ontmoetingen te organiseren. Locatieprojecten, waarin de ontmoeting met onze spelers (en de mens achter de beperking) centraal staat, gaan deel uitmaken van onze activiteiten en onze communicatie. In de eigen producties gaat vaker worden samengewerkt met (bekende) acteurs en musici uit heel verschillende regionen van de podiumkunsten. Met een **breder scala aan gastacteurs en musici** willen we ook onze zichtbaarheid vergroten voor een regulier publiek en tegelijkertijd de mogelijkheden van het inclusief werken verder verkennen. Meer zichtbaar worden we ook door onze spelers deel te laten nemen aan coproducties en voorstellingen van anderen. We concentreren in eerste instantie op zichtbaarheid in onze eigen stad. Daarnaast vergroten we het bereik door in toenemende mate, met name in coproductie, **voorstellingen in het land** te spelen.

onderwijs

We maken een keuze om onze educatieve activiteiten te kaderen en ons structureel te verbinden met het Voortgezet Speciaal Onderwijs en het Praktijkonderwijs. In lijn met onze missie versterken we hiermee de **emancipatie** van groepen jongeren, zodat zij, vanuit hun eigen kracht en stem, zichzelf beter zichtbaar kunnen maken in onze complexe samenleving. Onze ambitie is om in de regio Rotterdam-Rijnmond dekkend te zijn binnen deze leerlijnen.

Daarnaast bieden we HAVO/VWO/Gymnasium klassen schoolvoorstellingen met nagesprek aan in ons eigen theater. Zo nodigen we leerlingen uit **kennis te maken met andere mensen**, met wie de omgang minder vanzelfsprekend is. In een nagesprek van de leerlingen met alle spelers verdiepen we het contact en worden in kleinere groepen ervaringen uitgewisseld.

uit de voorstelling ClubInc

Dance & Capi



klas uit VSO op bezoek

3. artistieke visie

inclusief werken

Heel lang is er in veel theaters ingezet op herkenbaarheid vanuit het idee dat de meeste mensen vooral hun eigen leefwereld op het podium willen terugzien. In deze tijd van toenemende diversiteit en complexiteit hebben we meer uitdaging nodig, meer beweging in het culturele veld en meer uitwisseling tussen alle verschillende bubbels waarin mensen met hun 'soortgenoten' leven. Daarom maakt Theater Babel zich sterk voor het inclusieve werken. Dit betekent werken vanuit gelijkwaardigheid en met respect voor alle verschillen. En met wederkerigheid, dat wil zeggen dat we bereid zijn onze horizon te verbreden en (voor)oordelen te herzien.

methode

Met deze en andere uitgangspunten als aandacht, openheid en discipline heeft Theater Babel de afgelopen jaren kaders ontwikkeld waarbinnen ook andere theatermakers met een zeer neurodiverse groep spelers kunnen co-creëren. Kaders die mede zijn onderzocht door Hogeschool Rotterdam en ArtEZ University of the Arts. Andere makers zullen binnen deze kaders, vanuit hun eigen manier van werken, weer nieuwe ontdekkingen doen. Inclusief werken is in de eerste plaats een praktijk die zich vanuit de ervaring zal blijven ontwikkelen.

complexiteit

Inclusiviteit kent meerdere dimensies. Veel spelers van Theater Babel hebben niet alleen een fysieke en/of mentale beperking, maar ook een migratieachtergrond, sociaaleconomische kwetsbaarheid of ze voldoen niet aan heersende normen voor schoonheid, gender of succes. We verhouden ons niet tot slechts één categorie van anders zijn, maar tot een eindeloze verscheidenheid. Superdiversiteit is in een grote stad als Rotterdam een feit, ook al lijkt de weerstand hiertegen in de samenleving sterk toe te nemen.

verbinden

De huidige maatschappelijke onvrede heeft veel te maken met een gebrek aan contact en een gebrek aan inleving in andere mensen. Onze opdracht zien wij als het omgekeerde: verbinden met de wereld om ons heen, de stad, de wijk, de straat, de mensen. Als de meest sociale van alle kunsten heeft het theater de beste mogelijkheden om die weerstand tegemoet te treden door contact te maken, verbinding te zoeken en angst en vooroordelen te confronteren met kwetsbaarheid, schoonheid of met humor.

thema's

De afgelopen jaren werden bij Babel maatschappelijk gevoelige thema's verkend, zoals seksualiteit, genderidentiteit en misbruik. De spelers nemen de realiteit van hun sociale leven mee in de voorstellingen die we maken.

We spelen niet zomaar Romeo en Julia, maar zien daarin ook een mogelijkheid om het te hebben over het liefdesleven van de spelers, dat net als bij Shakespeare soms wordt vermalen door het systeem waarin ze leven.

De komende jaren ligt de nadruk op de thema's buitensluiting en zorg. We onderzoeken daarmee vragen als: Hoe gaan we om met de verschillen? Wat betekent het als we die willen uitwissen? Of juist versterken? Hoe zorgen we voor elkaar en waarom doen we dat eigenlijk? De antwoorden op die vragen mogen wringen en schuren. De werkelijkheid is vaak pijnlijk, weerbarstig en complex. Daarom willen we in onze voorstellingen maatschappelijke fricties tonen en perspectieven laten kantelen én doorbreken. Maar we laten ook zien hoe we op onze eigen werkvloer met elkaar omgaan. En hoe juist de verschillen tussen mensen leiden tot altijd weer nieuwe creatieve oplossingen.

vluchtkunsten

Om de complexiteit van onze wereld te laten zien, willen we deze ook nog op een andere manier binnenbrengen in het maakproces van onze voorstellingen. Daarom nodigen we in onze eigen jaarlijkse producties de komende jaren ook een aantal kunstenaars uit die als vluchteling in onze stad leven. Er zijn tal van vluchtkunstenaars uit onder meer Syrië en Oekraïne, die uit hun eigen culturele context zijn verdreven en kunnen meespelen, musiceren of bijdragen aan de vormgeving. We bereiken hen via informele netwerken als de Welcome app en organisaties die actief zijn in AZC's zoals Stichting De Vrolijkheid.

Hiermee breiden we de diversiteit van ons gezelschap eens per jaar uit naar een categorie mensen die net als onze spelers veel te maken hebben met uitsluiting en discriminatie. Ook in de omgang met taal en traumatische achtergronden ligt het werken met deze mensen in het verlengde van wat we al doen. We willen een aantal van deze mensen uit de anonimiteit halen. Het antwoord op de maatschappelijke angst voor het vreemde is laten zien wat er gebeurt als je contact maakt en samen iets creëert.

artistieke kwaliteit

Waar op scholen theater vooral een middel is om ervaringen op te doen, staat in de producties die we maken de artistieke kwaliteit voorop. Door het ensemble iets te verkleinen kunnen we de spelers meer aandacht geven. Daarmee kunnen we meer van hun vragen en de artistieke lat hoger leggen. Inclusieve kunst gaat voorbij aan wat community- of outsider art wordt genoemd. We willen laten zien dat je mensen niet moet opsluiten in hun beperking. Dat kan alleen als de artistieke kwaliteit leidend is. Aan de voorstellingen van Babel mogen dezelfde eisen worden gesteld als aan elke andere reguliere vorm van theater, opdat het niet meer weg te denken valt en de enclave wordt opgenomen in het veld.

samenwerken

Om dit te bereiken willen we professionele makers en gezelschappen medeplichtig maken aan onze doelen. Een waarlijk inclusief kunstenveld kan alleen in concrete samenwerking worden gecreëerd en is ieders verantwoordelijkheid. Coproduceren is voor Babel dan ook niet vrijblijvend. Het betekent ook artistiek-inhoudelijk samenwerken. We willen met andere makers niet alleen speelbeurten of publiciteitskanalen uitwisselen, maar artistiek met elkaar in gesprek gaan om iets te maken wat anders niet zou worden gemaakt. Een coproductie is dus altijd een wederzijds leerproces, waarmee we het inclusieve werken in de stad verbreden.

speciale talenten

De speciale talenten van de Babel spelers zijn daarin cruciaal. Juist door hun beperkingen niet weg te moffelen, worden het positieve kwaliteiten. Het gaat er niet om te laten zien dat spelers met een beperking ook een aardig potje toneel kunnen spelen, zoals dat bij amateurkunst vaak de bedoeling is. Belangrijker is de kwaliteit van zeggingskracht, originaliteit en urgentie. De spelers van Babel hebben, meer dan welke professionele acteurs dan ook, het vermogen om de toeschouwer te ontwapenen en contact te maken. Ook als het gaat om eerlijkheid en authenticiteit beschikken de spelers van Babel met hun 'beperkingen' over mogelijkheden die in de professionele podiumkunsten gelden als bijzondere kwaliteiten. We maken onze spelers, in de manier waarop zij anders zijn, aantrekbaar en brengen ze dichterbij om daarvan de waarde en schoonheid te laten zien.

presentatievormen

Inclusiviteit kent vele dimensies en daarom zijn de mogelijkheden van inclusief werken ook verre van uitgeput. Theater Babel zal dan ook doorgaan met het ontwikkelen van nieuwe werk- en presentatievormen, waarin we de toeschouwer uitnodigen om anders te gaan kijken. Daarom willen we behalve in eigen huis meer op locatie gaan spelen. Daarom geven we de toeschouwer soms een koptelefoon waarmee ze de spelers kunnen volgen, op straat en mee de gebouwen in. Daarom presenteren we kleine intieme voorstellingen op plekken die niet als theater zijn ingericht en confronteren we toevallige voorbijgangers in de publieke ruimte met mensen die anders zijn. Bij voorkeur nemen de bezoekers van Babel niet op veilige afstand in het duister van een tribune plaats, maar zoeken we met hen vooral nabijheid en intimiteit. De voorstelling 'Cool - Unlimited', die op 4 mei 2024 in première gaat is een voorbeeld van deze manier van werken, die de komende jaren een vervolg zal krijgen.

proces

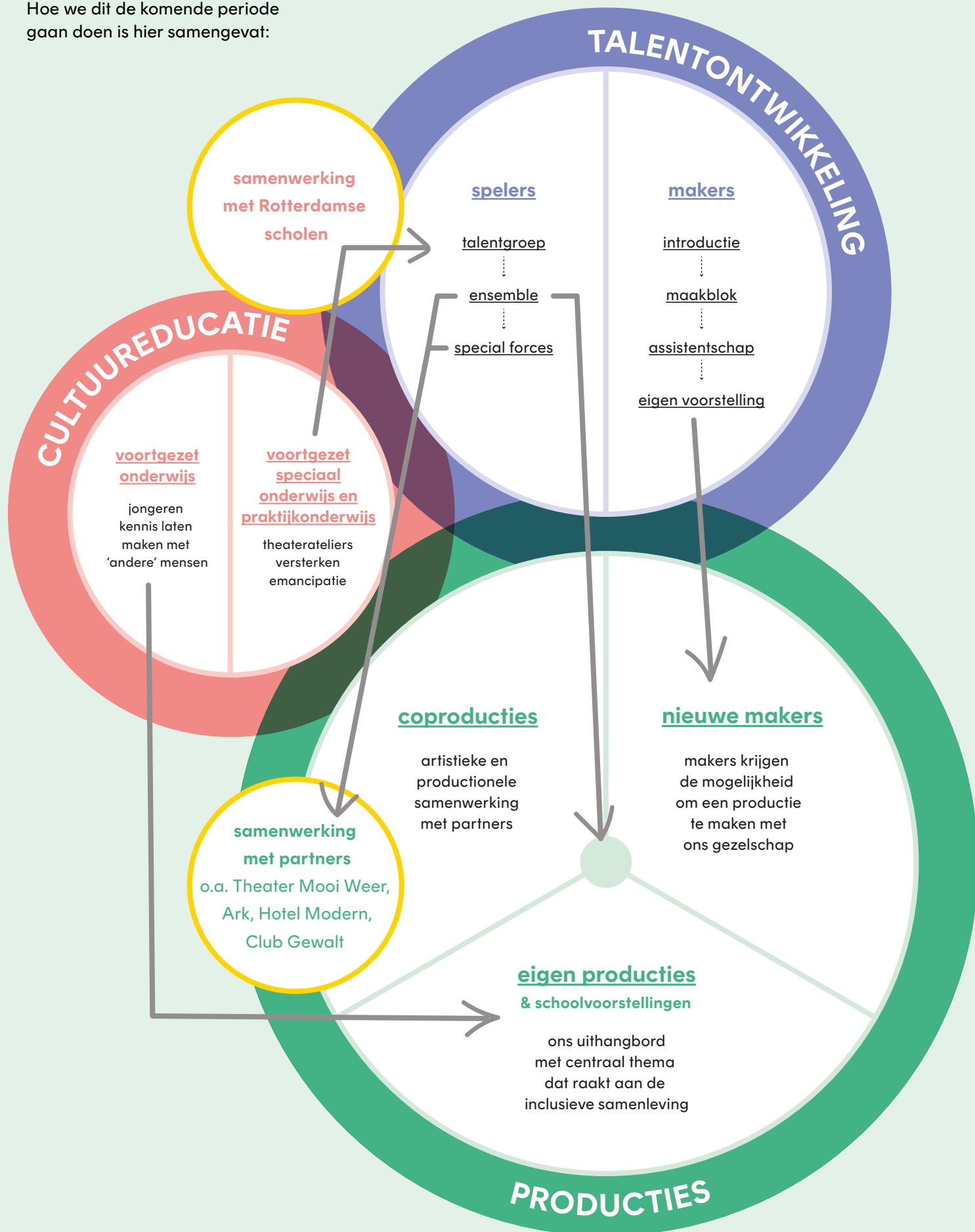
Een voorstelling is niet alleen een product, maar ook een proces en dat willen we, nog meer dan we al doen, met de buitenwereld delen. Daarom gaan we de maakprocessen delen met betrokken partners, verwanten, studenten en geïnteresseerden door openbare onderzoekspresentaties. Professionals of ervaringsdeskundigen, die gerelateerd zijn aan het thema van de voorstelling, worden uitgenodigd om input te geven en elkaars horizon te verbreden. Deze onderzoekspresentaties zijn soms toegankelijk voor een publiek, soms voor genodigden (thematisch gerelateerd). Omdat de intimiteit en de directe ontmoeting ontbreken, doet het online streamen of verfilmen van voorstellingen zelden recht aan de inhoud. Om wat we doen toch breder toegankelijk te maken voor groepen mensen die de voorstellingen niet (kunnen) bezoeken, gaan we maandelijks videoberichten publiceren. We doen daarin verslag van onze werkprocessen en wat we daarin tegenkomen en laten makers en spelers reflecteren op hun ervaringen in het inclusieve werken.

Natuurlijk stelt het werkproces hoge eisen aan de sociale veiligheid van alle betrokkenen. Dit vraagt om voortdurende afwegingen in de keuzes tussen beschermen en transparant maken van het werkproces, tussen artistieke belangen en die van de zorg en begeleiding.



Theater Babel Rotterdam verhoogt de kwaliteit, de waardering en de zichtbaarheid van inclusieve podiumkunst.

Hoe we dit de komende periode gaan doen is hier samengevat:



4. producties

Theater Babel speelt gemiddeld 5 producties per jaar met totaal minimaal 60 speelbeurten, waarvan 10 buiten Rotterdam.

4.1 EIGEN PRODUCTIES

Onze eigen Babel producties zijn ons uithangbord. Er wordt ieder jaar één grote voorstelling geproduceerd met het gehele **spelersensemble**. Dit project kan ook bestaan uit meerdere, kleinere voorstellingen in festivalvorm. Er is altijd een centraal thema dat raakt aan de inclusieve samenleving, waar vanuit ook activiteiten of aanvullende programmering worden opgezet in de stad, zoals bijvoorbeeld een serie ontmoetingen met de spelers in de openbare ruimte (bibliotheek, ziekenhuizen, winkelcentra, op straat). Ook theaterateliers en schoolvoorstellingen haken thematisch in op de jaarlijkse eigen productie.

Naast het ensemble spelen in de eigen producties ook altijd drie of vier gastspelers. Om de diversiteit te vergroten betrekken we ook een aantal vlucht-kunstenaars. Op dit moment zijn er nog een aantal vaste spelers 'zonder beperking' in dienst. De laatste jaren zijn dit veelal net afgestudeerde spelers van de toneelacademie of circusschool. De komende jaren zullen per project een aantal **meer ervaren en bekende gastspelers** uit verschillende regionen van het theaterveld met de Babelspelers komen samenwerken. Een eerste voorbeeld daarvan is (opnieuw) 'COOL Unlimited' dat gespeeld wordt door Babelspelers samen met Karel de Rooij. We zoeken hiermee nieuwe artistieke uitdagingen en trekken ook andere publieksgroepen aan.

4.2 COPRODUCTIES

We zetten actief in op artistieke en productionele samenwerking met partners, op de eerste plaats uit Rotterdam. **We vragen van deze partners gelijkwaardigheid, inclusiviteit en artistieke uitdaging (innovatie)**. Een andere maker of ander gezelschap gaat niet voor niets de samenwerking aan met een of meerdere van onze spelers. De motieven hiervoor vragen om een weloverwogen vertaling in het concept van de voorstelling en in het werkproces. Hiermee raken de coproducties ook direct of indirect aan het thema inclusiviteit.

Voor Babel geldt dat we ook kennis maken met het publiek van de partners, hun netwerken en speelplekken en dat de coproducties bijdragen aan het leertraject van de spelers en de verdere ontwikkeling van methoden van inclusief werken. Coproducenten kunnen met het gehele ensemble werken of met een deel ervan. We maken twee coproducties per jaar.

4.3 NIEUWE MAKER PRODUCTIE

Als onderdeel van het externe makers leertraject krijgen de makers de mogelijkheid een productie met ons gezelschap te maken als gastregisseur. We produceren twee producties van nieuwe makers per jaar. Zie verder 5.1.

4.4 PROGRAMMA 2025 EN VERDER

2025

De afgelopen jaren stonden in de voorstellingen van Babel vooral persoonlijke verhalen centraal. De komende periode verhouden we ons tot een aantal collectieve verhalen, die tot het historisch of cultureel erfgoed behoren en direct of indirect raken aan thema's rondom inclusiviteit, zoals buitensluiting, zorg of ongelijkheid. We beginnen met een historie die laat zien wat er gebeurt als buitensluiting tot in z'n uiterste consequentie wordt doorgevoerd.

NU WIJ

een reconstructie van Action T4 door de slachtoffers zelf

Een groep acteurs met een beperking vertelt gezamenlijk het verhaal van de massamoord op psychiatrische patiënten in Duitsland en Polen vanaf begin 1939 tot het einde van de oorlog. Ze doen dit samen met een aantal gastacteurs die omwille van hun leeftijd, kwetsbaarheid of andere ongewenste eigenschappen de situatie ook niet hadden overleefd. En met een pianist die op een stokoude vleugel (een instrument met een beperking) werken speelt uit de vroege 19e eeuw (Beethoven, Chopin) en de naoorlogse tijd (Rihm, Pärt en Cage).

Vanuit het principe 'not about us, without us' spelen de acteurs heel nauwgezet de geschiedenis na met ruime aandacht voor de perfecte organisatie en de praktische en bureaucratische kanten van de moorden. Er worden geen personages neergezet. Iedereen speelt zichzelf in een collectieve vertelling. De spelers vertegenwoordigen zowel de daders als de slachtoffers en geven op een lichte manier hun eigen hedendaags commentaar. Door het vertellen in het hier en nu als uitgangspunt te nemen ontstaat er voor de spelers ruimte om de realiteit van hun eigen leven mee te nemen. In een aantal theatrale reconstructies worden de historische gebeurtenissen verbeeld en voorzien van live muziek.

Eigen productie in regie van Erik-Ward Geerlings, in samenwerking met het Doelen Ensemble.

OP HOOP VAN ZEGEN

Coproductie met Theater Mooi Weer

Repertoiregezelschap Theater Mooi Weer speelt met vier eigen spelers en zes spelers van Babel deze Nederlandse klassieker van Herman Heijermans. Ongelijke maatschappelijke verhoudingen worden door de casting op scherp gezet. Het sociaal realistische drama uit 1900, dat handelt over uitbuiting en ongelijkheid, wordt door de deelname van de Babel acteurs geactualiseerd. Ook in het werkproces zal de inclusieve werkvloer van invloed zijn op de bewerking en de uiteindelijke voorstelling.

'In de samenwerking met Theater Babel zoeken we een meerwaarde die nergens anders te vinden is. Dit is een kans voor mij om me artistiek op een andere manier te ontwikkelen en die wil ik aangrijpen.' Eva Lemaire, regisseur en artistiek leider, Theater Mooi Weer.

beoogde nieuwe makers 2025

Nikki Manuputty is actrice, maker, theaterdocent en disability activist. Ze heeft een neurologische aandoening, die haar mobiliteit beperkt en maakt gebruik van een rolstoel. Ze verbindt graag meerdere doelgroepen en disciplines en stuurt projecten aan met een bijzondere focus op representatie, toegankelijkheid en inclusie. Haar vastberadenheid om een wereld te creëren waarin iedereen wordt aangemoedigd om deel te nemen sluit aan bij de visie van Babel. Over haar Molukse familie maakte ze deze [film](#).

Mohamed Boujarra ook bekend als Simomo Bouj, is danser en curator. Bouj is danser en medemaker in ClubINC. Bouj stelt graag de waarde van kunst en de kunstenaar ter discussie en werkt met diverse culturele, professionele, fysieke vaardigheden die hun oorsprong vinden in Marokko tot hier. Bouj vertrekt vanuit een gevarieerde dansachtergrond: beginnend 'op straat' in de hiphopscene tot aan het Koninklijk Conservatorium voor Hedendaagse Dans in Antwerpen. Bouj woont en leeft in Rotterdam en is adjunct-directeur van NO LIMITS! ART CASTLE, een kunstruimte die samenwerkingen tussen de Outsider- en Insider-kunstwereld blootlegt, initieert en onderzoekt.

na 2025

Voor 2026/2027/2028 worden coproducties ontwikkeld met Hotel Modern, Club Gewalt, HUIS Conny Janssen Danst en ARK/Connor Schumacher. Babel is ook in gesprek over mogelijke coproducties met Circusstad, Sprakuhloos en Lloyds Company.

ARK/Connor Schumacher

In 2023/2024 speelt de voorstelling ClubINC, een coproductie van Theater Babel Rotterdam, ARK/Connor Schumacher & Dansateliers in theaters in Nederland. [Vimeo](#) wachtwoord: ClubINC en [recensie](#). In een voortraject onderzocht Schumacher hoe het inclusieve werken met onze spelers zijn artistieke werk kon verdiepen. Babel leerde hoe spelers en organisatie een externe maker kon faciliteren. Het betrekken van spelers met een beperking is iets dat Connor Schumacher structureel wil doen bij alle activiteiten van ARK. Theater Babel is daarin zijn partner. Connor blijft lesgeven aan het ensemble. In seizoen 2026/2027 spelen acteurs/dansers van Babel mee in Connors eerste grote zaalvoorstelling 'Hot Air'. Voor 2028 staat de coproductie 'Vibe' gepland, allebei ook in coproductie met Club Gewalt.

Club Gewalt

Club Gewalt geeft in september 2024 en begin 2025 muziek en zangworkshops aan het ensemble van Babel, ter verkenning van een verdere samenwerking in verschillende coproducties.

HUIS Conny Janssen Danst

Het productiehuis van Conny Janssen Danst gaat vanaf 2025 danslessen geven aan het ensemble van Theater Babel, die een verkenning zullen zijn en een voortraject voor gezamenlijke voorstellingen in 2026. Ideeën over de inhoud komen voort uit de verkenning.

Hotel Modern

De eerste fase van een project met Hotel Modern vindt plaats in 2025. Binnen het kader van het opleidings-traject wordt er in twee of drie maakblokken van twee weken gewerkt aan live animaties die de woonsituaties van de spelers laten zien. Het huis of de kamer van een speler wordt op schaal nagebouwd. In dit mini universum worden persoonlijke objecten tot leven gewekt en voorzien van een monoloog interieur. Deze individuele installaties worden in een tweede fase samengevoegd en bewerkt tot een voorstelling. Ook wordt de mogelijkheid onderzocht om een installatie te bouwen die in de publieke ruimte wordt neergezet. Spelers nodigen daarin toevallige voorbijgangers uit om in een voorstelling van 5 minuten hun leefwereld te laten zien.

onderzoek inclusief festival 2026

In samenwerking met het inclusieve dansgezelschap Misiconi onderzoekt Babel de mogelijkheid om een tweejaarlijks inclusief podiumkunstenfestival te ontwikkelen. In 2026 is het 10 jaar geleden dat het VN verdrag Handicap door de landelijke overheid is ondertekend. Dit moment biedt een perfecte aanleiding om met een breed en kwalitatief publieksfestival de aandacht voor inclusiviteit te vergroten en de Rotterdamse superdiversiteit een podium te bieden. Misiconi is al enkele jaren geleden begonnen met de opzet van een festival, genaamd Mixable, dat door Corona nog geen fysieke uitvoering heeft beleefd. Het initiatief werd tot nu toe online vormgegeven in samenwerking met partners als Maas Theater en Dans, Luxor, Walhalla, LKCA, ST-Duo, Festival ongekend Talent en Renee Trijselaar (Wellplayed).

Theater Babel is al jaren onderdeel van een internationaal netwerk van inclusieve theaters (Crossing the Line), dat tweejaarlijks een internationaal inclusief theaterfestival organiseert. Babel en Misiconi willen nu de krachten bundelen in een gezamenlijk Rotterdams festival. In een expertmeeting voorafgaand aan het festival worden ervaringen uitgewisseld, nationaal en internationaal, vanuit de verschillende organisaties, beleidsmakers en kunstenaars. In 2024 en 2025 zullen hiervan pilots worden uitgevoerd, die we in samenwerking met collega's uit de stad, Rotterdam Onbeperkt en Rotterdam Festivals uitbouwen tot een inclusieve biënnale.

5. talentontwikkeling

5.1 NIEUWE MAKERS

Babel maakt jaarlijks ruimte voor twee theatermakers met interesse in inclusieve artistieke werkprocessen. We kiezen voor makers met al enige ervaring en een eigen artistieke visie die hun werk willen verbreden. We vinden het van belang dat makers een bewuste keuze maken voor een verkenning van het inclusieve en zelf artistieke bagage meenemen om zo nieuwe dimensies van inclusieve kunst te verkennen. Danstheater en muziektheater of andere crossovers zijn nadrukkelijk inbegrepen.

Het **ontwikkeltraject** bestaat in principe uit de volgende stappen die binnen een kalenderjaar doorlopen worden:

- **introductie/kennismaking** met het gezelschap.
Door een week mee te draaien, eventueel een les te verzorgen, te assisteren in een maakblok of mee te spelen op de vloer wordt wederzijds getoetst of de maker bij Babel op z'n plek is.
- **project initiëren** in een **maakblok** van het ensemble.
Dit betekent twee weken werken op de vloer met een aantal spelers om ideeën uit te proberen zonder productiedwang en aansluitend reflectie op het proces en de uitnodiging om tot een werkbaar concept te komen voor een eventuele voorstelling.
- **assistentenschap** bij een Babel(co)productie (regie, dramaturgie, muziek, choreografie) of bij cultuureducatie op scholen.
- **eigen voorstelling** maken met één of meerdere spelers, die minstens drie keer gespeeld wordt in het eigen huis van Babel of desgewenst op locatie. Babel produceert 1 of 2 voorstellingen van nieuwe makers per jaar.

begeleiding

De artistiek leider begeleidt de nieuwe maker in alle fasen van het proces en de leerwerkcoaches begeleiden op de vloer de vertaling naar de spelers toe. Nadruk ligt op sociale veiligheid, gelijkwaardigheid, leren werken met verschillen, co-creatie, conceptuele gelaagdheid en individuele artistieke ontwikkeling.

werving

Makers worden geworven via open vacatures verspreid in de Rotterdamse makers scene via de netwerken van o.a. Productiehuis Flow en maakIMPACT. Zo willen we onze deuren openzetten voor Rotterdams talent. Ook verspreiden we de vacatures via de partners die met ons samenwerken om zo makers uit hun gelederen te bereiken. Een motivatiegesprek, een auditie en een inclusief plan zijn deel van het selectieproces.

stages

Naast dit nieuwe makers traject is er de mogelijkheid voor studenten van kunstvakopleidingen om bij ons stage te lopen als speler, of als assistent bij regie, productie of cultuureducatie. Hiertoe heeft Babel een samenwerking met de bovenbouw van Codarts geïnitieerd. In 2024 wordt al gestart met stages door Codarts studenten. Ook vanuit andere opleidingen in het land (HKU, Artez, AHK) wordt de mogelijkheid tot het doen van een stage uitgezet, met name voor studenten regie en docentschap.

5.2 LEERTRAJECT VOOR SPELERS

Babel biedt een ervaringsgerichte meerjarige training, gericht op creatieve ontwikkeling en professionalisering. Dat vraagt niet om eenduidige criteria, maar om maatwerk en trajecten met individuele leerdoelen. We houden rekening met verschillende leerstijlen, niveaus van ervaring en fysieke capaciteiten. Het uitgangspunt is om alle spelers als kunstenaar volstrekt serieus te nemen.

I - TALENTGROEP (10 tot 20 spelers)

Doelen: Ontwikkelen creativiteit, expressie & communicatie, elementair spel, beweging, muziek

Spelers in de talentgroep zijn ofwel beginnend of verkennend in het theatervak of kwetsbaar, of (nog) te kwetsbaar om deel uit te maken van het ensemble. Ze spelen geen voorstellingen voor een extern publiek, wel voor een intern publiek. Trainingen worden verzorgd door leerwerkcoaches (getraind in non-verbale theatertechnieken) en gastdocenten van o.a. Misiconi. De inhoud wordt bepaald door de artistiek leider en de opleidingscoördinator in samenwerking met de leerwerkcoaches. Instroom komt vanuit Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) scholen, Pameijer en losse aanwas. Doorstroom vanuit de talentgroep naar het ensemble is mogelijk, maar niet noodzakelijk.

Daarom professionaliseren we ook de training die we spelers in het ensemble aanbieden. Waar eerder gastspelers veel van de trainingen op zich namen, bieden we nu training aan door collega-instellingen uit de stad, ieder vanuit een eigen discipline. Het traject wordt zo gedragen door de culturele sector van de stad.

voorbereiding

De deelname van gastdocenten en makers aan het lesprogramma van 2025 wordt voorbereid in de tweede helft van 2024. In onderzoeksblokken van twee weken wordt kennisgemaakt met het ensemble en worden technieken en ideeën van de gastdocenten en makers op de vloer getoetst en aangepast. Met de opgedane ervaring worden de lesmodules en maakblokken verder ingericht.

opbouw

Het opleidingstraject omvat drie niveaus die niet noodzakelijk alle drie doorlopen hoeven worden. Spelers kunnen ook een tijd alleen in de talentgroep meedoen of meteen in het ensemble aan de slag.

II - ENSEMBLE (10 tot 12 spelers, per project aangevuld met 4 tot 6 gasten)

Theater Babel biedt het ensemble, dat bestaat uit 10/12 spelers, een praktijk- en ervaringsgericht leertraject (24 uur per week) gedurende minimaal 3 jaar.

toegang

Instroom vanuit de talentgroep, VSO scholen, Pameijer en losse aanwas. Criteria voor deelname: leerbaarheid om professioneel te werken, mate van kwetsbaarheid (kan iemand het aan), mate van artistiek talent. In principe is ieder mens welkom, ongeacht zijn of haar beperkingen. Babel hecht wel sterk aan een zo groot mogelijke representatie van de diversiteit van de stad.

leerdoelen

Inclusief werken betekent maatwerk. Dat geldt ook voor leerdoelen. Binnen een raamwerk van algemene en vaktechnische competenties worden individuele leerdoelen en ontwikkelpunten vastgesteld en bijgesteld, met aandacht voor de speciale, unieke talenten, waar mensen over beschikken.

begeleiding spelers

Spelers worden in hun leertraject ondersteund vanuit drie invalshoeken:

- pedagogisch, door de opleidingscoördinator,
- artistiek, door de artistiek leider,
- praktisch, door de zorgbegeleiding en coaching van de leerwerkcoaches.

Babels spelers behoren tot de meest kwetsbare mensen uit de samenleving. Zij nemen de realiteit waarin zij leven met een veelheid aan problematieken mee op de werkvloer. In de methodiek die Babel heeft ontwikkeld neemt, naast individuele begeleiding, ook het groepsgesprek een belangrijke rol in, waarin het gaat om het collectief praktiseren van sociaal-emotionele veiligheid, transparantie en reflectie.

opbouw leertraject

lessen: onder leiding van docenten, geworven bij collega-instellingen en samenwerkingspartners. In de lessen gaat het om meer algemene vaardigheden en competenties, die gezamenlijk worden getraind. Momenten van reflectie en stilstaan bij persoonlijke behoeften maken deel uit van iedere les. Jaarlijks komen verschillende modules aan bod (zie onderstaand figuur). Genoemde partners hebben allen hun betrokkenheid in het leertraject bevestigd.

maken: maakblokken van twee weken onder begeleiding van nieuwe makers en makers van collega-instellingen uit de stad. De maakblokken vormen de basis van het leertraject waarin het creëren centraal staat. In deze maakmodules wordt samengewerkt met makers uit verschillende disciplines. Uitgangspunten zijn ervaringsgericht werken (learning by doing) en een wederzijds leerproces. Doelen zijn o.a. het bevorderen van creativiteit en autonomie, leren samenwerken en co-creëren, leren omgaan met verschillen en specifieke talenten.

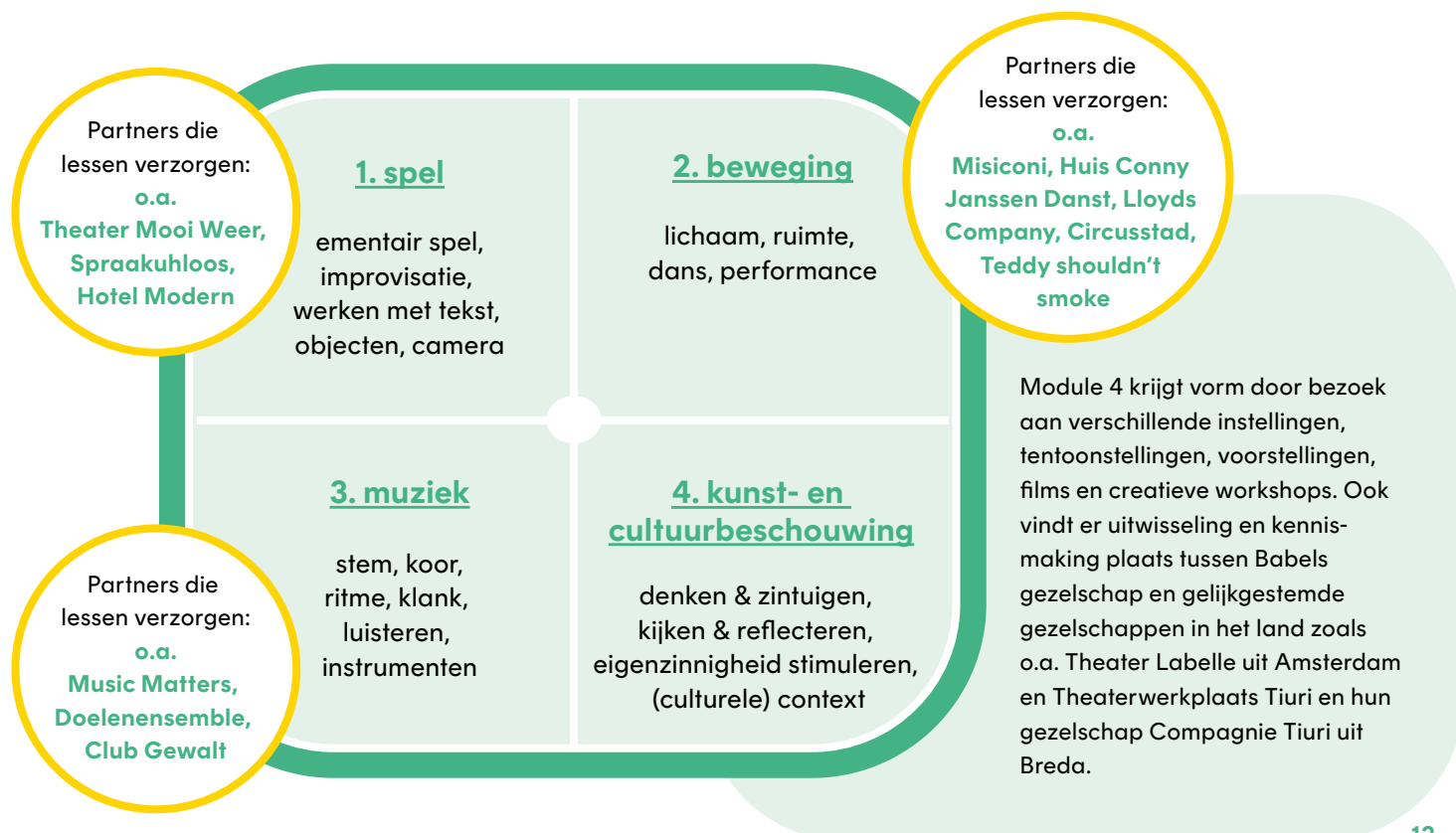
Nieuwe makers en (mogelijke) coproducten maken kennis met de specifieke talenten van de spelers, toetsen hun werkmethode, onderzoeken thematiek, maken materiaal ter voorbereiding of oriëntatie op een productie. Het werken is gericht op interne presentaties.

producties: deelname aan eigen producties, coproducties en projecten in de openbare ruimte. In het werken aan de producties leren de spelers van Babel over zichzelf te spreken en daar theateraal vorm aan te geven.

cultuureducatie: deelname aan theaterateliers waarbinnen de spelers een voorbeeld zijn voor kwetsbare jongeren.

III - SPECIAL FORCES (1 tot 3 spelers)

Voor spelers die dat aankunnen, worden er bij collega-instellingen plekken gezocht om stage te lopen of mee te spelen als gastspeler in podiumkunst- of mediaproducties. De samenwerkingspartners en coproducten zijn daarvoor het eerste loket. Het gaat om spelers die weerbaar genoeg zijn en uitdaging zoeken. Er wordt actief naar gelegenheden gezocht en gereageerd op verzoeken uit het veld. Het vraagt om maatwerk ter bescherming van de spelers.



6. cultuureducatie

nieuwe keuze

Educatie op scholen is voor Babel altijd een essentieel instrument geweest om inclusie te bevorderen. Het doel van onze cultuureducatie is om een bijdrage te leveren aan een meer inclusieve stad. Centraal daarin staat de ontmoeting tussen leerlingen en onze spelers. Na een periode waarin onze educatieve activiteiten uitwaai-erden naar alle soorten onderwijs, in allerlei vormen en met verschillende doelstellingen, maken we nu scherpere keuzes. Deze keuzes zijn in verhouding met de stevige ambities die we hebben op het gebied van produceren, coproduceren en talentontwikkeling.

Onze inzet richt zich enerzijds op een volledige dekking in Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) en het Praktijkonderwijs (Pro). Deze keuze is gebaseerd op onze overtuiging dat het stimuleren van de eigen zeggingskracht van deze jongeren hun vermogen vergroot om hun plek in de samenleving in te nemen. We hebben hiervoor een vorm ontwikkeld: het theateratelier.

Anderzijds laten we leerlingen uit HAVO/VWO/Gymnasium klassen kennis maken met mensen die ogenschijnlijk 'anders' zijn. Dat doen we door het geven van schoolvoorstellingen met een verdiepend nagesprek in ons eigen theater.

1. VSO EN PRO

De komende cultuurplanperiode kiest Babel voor het bereiken en bedienen van alle eerste klassen van het **Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) en het Praktijkonderwijs (Pro)**. Veel leerlingen hebben geen positief zelfbeeld en hebben te maken met allerlei vormen van buitensluiting en discriminatie. De spelers van Babel houden de leerlingen een positieve spiegel voor. Ze bieden veel herkenning en nemen hen mee in het oefenen van respect en acceptatie van alle vormen van mens zijn die buiten de heersende normen vallen.

Babel voelt zich thuis op het speciaal onderwijs waar weinig cultureel aanbod is. Afgelopen jaren hebben we veel ervaring opgedaan en dit seizoen werken we structureel een dag in de week op het Schreuder College in Charlois met cluster 4 groepen. Daar zien we hoe de theaterateliers jongeren helpen zich te uiten en te verhouden tot de wereld om hen heen.

theaterateliers

De opzet van onze theaterateliers is bewezen succesvol. De theaterateliers duren anderhalf uur en zijn gericht op bewustzijn, vrijheid van expressie, wederkerigheid en samenwerking. En ook op weerbaarheid, leren omgaan met anders zijn, discriminatie, gepest worden en het

omzetten van beperkingen naar speciale talenten. De spelers van Babel zijn docent en (mede)deelnemer tegelijkertijd. Hiermee wordt gestreefd naar **gelijkwaardigheid** tussen alle deelnemers. Leerlingen ontmoeten onze spelers die anders in het leven lijken te staan, maar waar de leerlingen zich veel beter in herkennen dan ze bij voorbaat verwachten. Wat onze spelers over zichzelf onthullen, ontwapent de leerlingen en nodigt hen uit om mee te doen en zichzelf ook te laten zien. De leerlingen leren niet alleen de spelers van Babel, maar ook elkaar beter kennen.

In een theateratelier staat naast de ontmoeting onze manier van inclusief werken centraal. Wederzijds begrip, respect en **samenwerking** vanuit je eigen talent. Er wordt vanuit theater gewerkt aan groepsdynamiek, concentratie, je eigen lichaam voelen, het hart laten spreken, openheid, emotie en aandacht voor de ander. Het zien van de mens achter de beperking is daarin het leidmotief. De spelers en een begeleider wekken **nieuwsgierigheid** op en dagen de leerlingen uit, niet zo zeer om een eigen mening te vormen, maar vooral om de gedachtegang van de ander te begrijpen en **wederkerigheid** op gang te brengen. De leerlingen onderzoeken binnen een theatrale vorm hoe ze zich tot het thema en de actuele vraagstukken willen verhouden. Er wordt afgesloten met een presentatiemoment.

De ervaring die we hebben opgedaan binnen het VSO geeft ons het vertrouwen dat we de leerlingen mee kunnen krijgen en dat de ontwapenende kracht van onze spelers daarbij helpt. Met thema's als geweld, seksualiteit, eenzaamheid, uitsluiting en discriminatie hebben onze spelers veel te maken en zij hebben geleerd er over te praten. De precieze inhoud van een theateratelier wordt afgestemd met de aanvragende school. In de meeste gevallen sluiten we aan bij de lessen in burgerschap. Respect en aandacht voor de ander, bevragen van identiteit, normen en waarden en vragen als, hoe ziet de samenleving eruit? Wie wordt buitengesloten? Hoe gaan we met elkaar om?

groeïende ambitie

We bouwen de komende jaren aan een volledige dekking van alle Rotterdamse VSO-scholen en het praktijkonderwijs vanaf seizoen 2027/2028. Dat betekent dat we alle eerste klassen één keer per jaar willen zien. Dit komt neer op 29 scholen waar we gemiddeld drie klassen per school treffen. We richten een dag in de week in voor de educatie op scholen. Met twee groepen die ieder een theateratelier verzorgen per dag, doen we dit ruim 40 dagen per jaar. Een Theateratelier wordt begeleid door de educatiemedewerker en een workshop ondersteuner. Deze bezetting is nodig voor de begeleiding van de spelers alsook het leiden van de groepen.

realisatie

Slechts een aantal van deze scholen vindt ons via kanalen zoals KCR. Dat betekent dat Babel proactief scholen zal benaderen om te onderzoeken waar de wensen en de noden liggen en om mogelijkheden voor inpassing in het curriculum te bespreken. Het jaar 2024 zal dan ook ingezet worden om hiertoe de benodigde netwerken, lobby en mankracht te organiseren. Ook richten we ons op een lobby over het belang van structureel cultuuronderwijs voor kwetsbare leerlingen bij overkoepelende scholengemeenschappen zoals Koers VO, een vereniging van 19 schoolbesturen en 112 scholen voor voortgezet en gespecialiseerd voortgezet onderwijs in de regio Rotterdam. Samen met de gemeenten en onderwijspartners vormen zij een netwerk op het snijvlak van jeugdhulp/zorg, passend onderwijs en de arbeidsmarkt. Sinds 2023 is Babel te gast op bijeenkomsten van dit netwerk om ons werk te presenteren, onder andere met de film 'Altijd alles anders' (2022). We verwachten dat deze proactieve benadering verdere vruchten zal afwerpen.

instroom

Voor leerlingen van het VSO is een HBO kunstvakopleiding niet toegankelijk. Bij Babel kunnen ze wel terecht. Vanuit het VSO is het mogelijk in te stromen in onze talentgroep.

2. HAVO/VWO/GYMNASIUM

Naast de structurele verbinding met VSO en Pro bieden we **schoolvoorstellingen** aan binnen het **regulier voortgezet onderwijs**. We willen ook in ons educatieve aanbod inclusief zijn. Onze ervaring leert dat het interactieve theateratelier voor reguliere HAVO/VWO/Gymnasium klassen minder effectief is. Daarom spelen we voor de hoogste leerlijnen jaarlijks 10 keer onze eigen productie met inleiding en nagesprek in ons eigen theater. Zo nodigen we leerlingen uit kennis te maken met andere mensen, met wie de omgang minder vanzelfsprekend is en dragen we bij aan het normaliseren van de diversiteit. In een **nagesprek** van de leerlingen met alle spelers verdiepen we het contact en worden in kleinere groepen ervaringen uitgewisseld. Zo brengen we de leefwerelden van spelers en leerlingen dichter bij elkaar. Zo werken we ook aan **beeldvorming en het wegnemen van vooroordelen** om een nieuw publiek te bereiken. Deze schoolvoorstellingen bieden we aan via KCR en gaan gepaard met een educatieve nieuwsbrief voor de scholen. De educatief medewerker brengt de schoolvoorstellingen ook proactief onder de aandacht.



repetitie voor Babel speelt Romeo's en Julia's



uit Over dromen en luchtkastelen



uit Over dromen en luchtkastelen

7. communicatie- en marketingstrategie

breder publiek ontmoet de ander

Met al onze communicatie dragen wij bij aan een meer complete representatie van 'anderen' in de (online en offline) samenleving. Ook in onze communicatie staat de ontmoeting met 'de ander' centraal.

Naast zichtbaarheid door aanwezigheid van Babel binnen en buiten de eigen muren, zetten we communicatie en marketing in op gerichte onderdelen. We bereiken hiermee een breder publiek, zowel online als offline. De publieksgroepen die we willen bereiken, zijn onder te delen in vier categorieën.

doelgroepen

cultuurminnend/ podiumkunsten publiek

We horen vaak dat Babel onbekend is bij reguliere cultuurconsumenten in de stad. We richten ons dan ook op bekendheid onder Culturele alleseters, klassieke cultuurliefhebber, nieuwsgierige toekomstgrippers en startende cultuurspeurders, regionale en nationale programmeurs en theaters.

sociaal geëngageerd publiek

We zien mogelijkheden een publiek te vinden onder mensen die breder maatschappelijk voelend zijn en zich bezighouden met ongelijkheid en emancipatie. We willen aansluiten bij emancipatienetwerken in Rotterdam en daarbuiten.

culturele partners en instellingen (podia, mogelijke partners)

Eén van Babels doelstellingen is het inspireren van andere culturele instellingen om ook te onderzoeken hoe zij inclusief kunnen werken, creëren en vormgeven. Voor velen van hen is het bezoeken van een voorstelling van Babel een eerste introductie van inclusieve podiumkunst.

beleidsmakers, zorgwereld en politiek

Inclusieve kunst kan alleen maar groeien als het gefaciliteerd wordt door beleid, regelgeving, regelingen en geldstromen. We moeten dan ook deze facilitators meenemen in het belang en de rol van inclusieve kunst voor de kunst maar ook inzichtelijk maken welke maatschappelijke rol inclusieve kunst kan hebben.

offline en online

We gaan werken met een communicatie- en marketingstrategie, waarin offline activiteiten en online activiteiten elkaar aanvullen. Uitgangspunt van de strategie is wederom de ontmoeting, zowel van publiek met Babel, als Babel met publiek. Actuele offline activiteiten zijn dagelijks zichtbaar in de online communicatie. Idee is dat onze online aanwezigheid op onze socials leidt tot werkelijke ontmoetingen met het gezelschap. Zie onderstaand schema.

publiek ontmoet Theater Babel



OFFLINE COMMUNICATIE & MARKETING

in de stad

In de offline communicatie kiezen we voor zichtbaarheid 'in de stad' met locatieprojecten en postercampagnes.

locatieprojecten

'Ik had nooit gedacht, dat ik hier vandaag op deze gewone dag iemand als jij met tranen zou staan te omhelzen. Dankjewel voor je verhaal.'

Rosa, bezoeker Bibliotheek Rotterdam na het horen van de monoloog van Aurea.

In de voorstellingen nemen de spelers de realiteit van hun leven mee het podium op. Tegelijkertijd maken we ook de omgekeerde beweging en gaan met de Babel-spelers de stad in om de samenleving te verbazen en inspireren. De manier waarop de spelers van de voorstelling *Romeo's en Julia's* het afgelopen jaar in de hal van de bibliotheek hun persoonlijke verhalen deelden met voorbijgangers, liet zien wat de impact hiervan kan zijn.

We gaan verder met deze locatieprojecten, waarin de ontmoeting met onze spelers centraal staat. Ze gaan een vast deel uitmaken van onze activiteiten en daarmee met onze publieke relatie. Daarmee worden we zichtbaar buiten de muren van ons theater onder een publiek dat ons anders wellicht niet zou kennen of bezoeken. Op geschikte plekken in de publieke ruimte wordt een reisbare installatie opgezet, waarmee voorbijgangers worden geprikkeld en ontmoetingen met de spelers tot stand gebracht. De opzet en de thematiek zijn inhoudelijk geïnspireerd op de eigen Babel voorstelling. De ontmoetingen vinden plaats in de openbare ruimte van bibliotheken, ziekenhuizen, het stadhuis of op straat.

postercampagnes

We gaan door met de postercampagnes voor de eigen Babel voorstellingen in de stad. We merken dat publiek ons gaat herkennen aan deze beelden. Representaties van de ander worden aan het straatbeeld toegevoegd door posters met portretten van de spelers. De artistieke vrijheid om te variëren en te verrassen blijft. De posters van Theater Babel zijn in de prijzen gevallen voor internationale ontwerpprijzen (Graphis Poster Awards).

in de pers (offline en online)

Naast het promoten van onze voorstellingen, zien wij de pers als partner die de thema's die wij voor het voetlicht brengen zichtbaar maakt. De pers betrekken we proactiever op inhoud: het belang van inclusieve kunsten en de schoonheid en de weerbarstigheid dit meebrengt in de actualiteit van alledag. Daarnaast werken we aan onze zichtbaarheid op relevante cultuur-, zorg-, onderwijskanalen, zoals Kunstzone en Zorgvisie.



locatieproject in Bibliotheek Rotterdam



ONLINE COMMUNICATIE & MARKETING

waar we aan werken

Onze online communicatie wordt gevoed door de offline activiteiten. We zijn hiermee het hele jaar zichtbaar op onze eigen kanalen met actuele content rond onze activiteiten. Hierbij spreken we via Facebook, Instagram, TikTok en YouTube onze verschillende doelgroepen aan. Naast de organische content voeren we per jaar 2 online mediacampagnes uit om ons bereik gericht te vergroten. Deze campagnes zijn zichtbaar op Facebook, Instagram en GoogleAds. Eén campagne per jaar is ter promotie van onze eigen grote productie. De tweede campagne is om ons gezelschap in breder verband te promoten. De campagnes lopen respectievelijk 3 en 2 maanden en richten zich niet op bereikte aantallen, maar op geïnteresseerd publiek. Hiervoor werken we nauw samen met een online marketeer die ons budget gericht inzet en continu bijstuurt waar nodig.

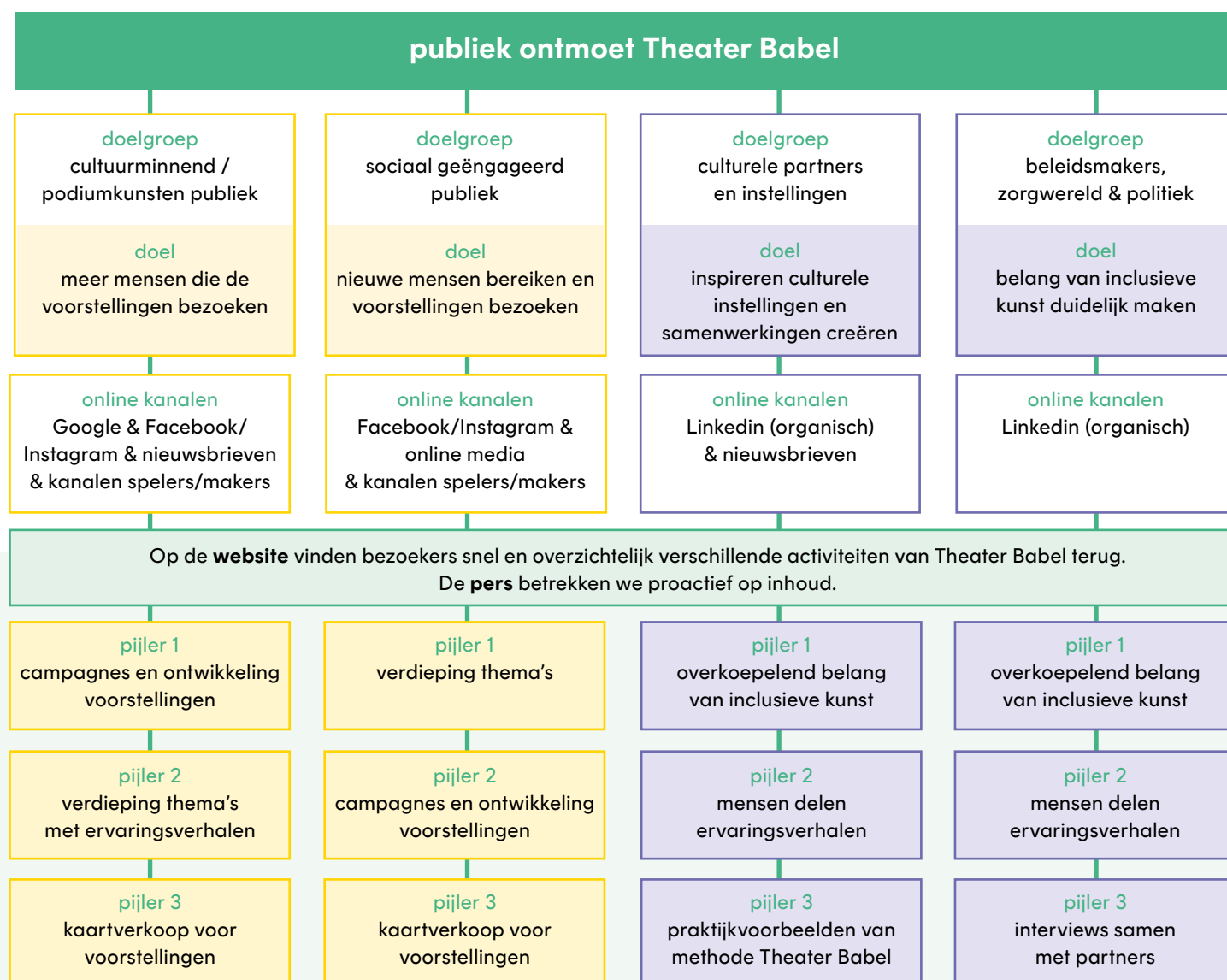
op inhoud

We bewegen ons op kruispunt tussen kunst, zorg en educatie. Vanuit deze verschillende hoeken reflecteren

we op thema's uit de voorstellingen. We laten daarin verschillende stemmen horen. Spelers en makers krijgen een prominente rol in onze online communicatie. Zo maken we periodieke videoberichten waarin, naar aanleiding van thema's uit voorstellingen, het publiek meegenomen wordt in onze maakprocessen. We laten zien hoe er wordt samengewerkt en laten spelers, makers en andere betrokkenen vertellen over hun ervaringen met thema's uit de voorstelling. Naast de online campagnes bereiken we een deel van onze doelgroepen ook met inhoudelijke artikelen op LinkedIn en relevante externe online kanalen (voor cultuur, zorg en educatie). Op deze manier vergroten we ook organisch ons bereik.

huisstijl, website en nieuwsbrief

De huisstijl, website en digitale nieuwsbrief van Theater Babel worden passend bij de nieuwe ambities vernieuwd. De website wordt overzichtelijker ingericht met een visueel zeer laagdrempelige toegang, passend kleurgebruik en een verbaal gerichte verdieping. We laten ons hierover adviseren door Stichting Accessibility. Ticketverkoop verloopt via de website.



8. beleidsspeerpunten en codes

8.1 BELEIDSSPEERPUNTEN

interconnectiviteit

Theater Babel kan bestaan door een samenwerking met Pameijer. Deze zorginstelling biedt zorg- en werkondersteuning aan kwetsbare cliënten met psychische problemen, mentale of fysieke beperking of verslaving. Pameijer detacheert zorgmedewerkers, die de spelers van Babel de zorg en begeleiding bieden die nodig is om bij Babel te kunnen werken.

Verbinding met Rotterdamse culturele partners is het hoofddoel voor de komende jaren. Deze strategie richt zich op het aanbieden van ervaring in het inclusieve werken in de podiumkunsten, het delen en verspreiden van kennis en het zichtbaar maken van de processen en resultaten.

Babel werkt al jaren samen met de Erasmus Universiteit en Hogeschool Rotterdam voor verschillende onderzoeken, variërend van het distilleren van inclusieve werkmethoden tot het opzetten van een kennisbank voor het midden- en kleinbedrijf.

Tevens speelt Babel een actieve rol in nationale en internationale netwerken. Als lid van het bestuur van de vereniging Ongekend Talent werkt Babel aan de professionalisering en zichtbaarheid van inclusieve gezelschappen door het hele land. Ook is Babel lead partner van het Europese netwerk 'Crossing the Line' waarin 6 theaters kennis uitwisselen, coproduceren, zichtbaarheid van inclusieve kunst generen door internationale festivals en een gezamenlijke lobby voeren voor betere facilitering van inclusieve kunst vanuit de EU.

innovatie

beleving

presentatie: De voorstellingen van Babel zijn uniek in de stad vanwege de samenstelling van ons gezelschap. Door de samenwerkingen met de Rotterdamse partners zullen we onze presentatievormen verder vernieuwen en ook op nieuwe plekken en podia te vinden zijn. Presentaties op scholen continueren met meer focus.

kanaal: Naast de presentatie van voorstellingen op andere podia, presenteert Babel zich nu ook vaker buiten het theater door gerichte ontmoetingen op publieke plekken en online met een vernieuwde communicatiestrategie.

interacties: Met onze offline ontmoetingen en online communicatiestrategie richten we ons op ontmoetingen tussen onze spelers en bewoners en bezoekers van de stad. De grootste interactie en beweging die we hopen te veroorzaken komt voort uit samenwerking met Rotterdamse partners, de uitwisseling van kennis en ervaring en het creëren van nieuwe mogelijkheden.

aanbod

systeem: De verschillende componenten van onze strategie haken in elkaar en versterken elkaar en richten zich op het in beweging brengen van het Rotterdamse culturele veld. Er is extra aandacht voor de doorlopende leerlijnen in de talentontwikkeling van zowel de spelers als de makers.

uitvoering: Babels nieuwe artistiek directeur zal andere accenten leggen en talenten aanspreken. Ook het werken met coproducenten zal voor Babel nieuwe presentatievormen en cross-overs opleveren. We breiden het nieuwe makers traject uit en brengen meer focus aan in onze educatieve activiteiten.

configuratie

netwerk: Door Rotterdamse instellingen te verbinden aan het inclusieve denken neemt Theater Babel een sleutelpositie in. Door te coproduceren en nieuwe inclusieve makers toe te voegen aan het veld werken we aan een verdere uitbreiding van de professionele inclusieve podiumkunst.

inclusiviteit

programma

De voorstellingen hebben zich de laatste jaren veelal gecentreerd rondom de kracht van de monoloog en de persoonlijke verhalen van de spelers. We speelden voornamelijk eigen voorstellingen in ons eigen theater. Het programma was persoonlijk, schurend en consistent.

doelstelling: We willen het programma dat we aanbieden diversifiëren zowel in aangeboden discipline, presentatievormen als locaties waar we spelen. Dat doen we door het aanstellen van een nieuwe artistiek leider met een voorliefde voor locatietheater en het samenwerken met coproducenten en nieuwe makers en plekken.

publiek

De diversiteit van de cast heeft z'n weerslag op de samenstelling van het publiek. Nieuwe publieksgroepen worden aangesproken door wat ze zien in de PR en op de vloer. Babel heeft een achterban opgebouwd, waarvan ongeveer 20% een beperking heeft.

doelstelling: Theater Babel wil graag nieuwe publieks-groepen bereiken. Onze (communicatie)strategie richt zich op regulier theater- of cultuurminnend publiek, sociaal geëngageerde bezoekers, collega-culturele instellingen en facilitators van inclusieve kunst zoals politiek, beleidsmedewerkers en financiers.

partners

Babel werkt met regelmaat samen met universiteiten en hogescholen en ook met zorginstellingen. Incidenteler zijn de samenwerkingen met andere culturele partners.

doelstelling: Babel wil door samenwerking met culturele partners (de principes van) het inclusieve werken wijder verspreiden. Dit doen we door deze partners te betrekken bij de opleiding van onze spelers, door coproducties aan te gaan en door nieuwe makers trajecten te initiëren.

personeel (Hoe reflecteert het personeels-bestand/RvT de samenleving)

De spelersgroep is heel inclusief, bestaande uit mensen met en zonder een beperking, een grote variatie aan beperkingen, seksuele oriëntaties en identificaties en een grote culturele diversiteit. De ondersteunende organisatie en de Raad van Toezicht zijn minder divers en inclusief.

doelstelling: Inclusiviteit in alle gelederen van de organisatie realiseren. Dit betekent dat wij een veilige plek bieden waar mensen met en zonder beperking samenwerken op basis van gelijkwaardigheid.

Babel verkent met Pameijer of er naast een samenwerking voor de spelers ook mogelijkheden zijn om cliënten werk te bieden op het gebied van multimediale en technische ondersteuning, publieksontvangst en administratie.

Graag zouden we aan de Raad van Toezicht een maker met een beperking toevoegen. Daartoe zijn veel gesprekken gevoerd wat heeft geresulteerd in goede adviseurs die ons ondersteunen en adviseren (w.o. Sonja Parmentier, Nikki Manuputty, Willem Philipsen), echter niet vanuit een functie binnen de RvT. De vacature staat nog open en we blijven actief geschikte kandidaten benaderen.

toegankelijkheid

De **fysieke toegankelijkheid** van Babels (publieks)zaal en studio, de kleedruimte en andere faciliteiten, zoals aangepaste badkamers en sanitair, is goed. Niet alle kantoorruimtes zijn even toegankelijk vanwege drempels en krappe doorgangen. Alle ruimtes kunnen met geïnstalleerde hulpmiddelen wel bereikt worden.

De **sociale toegankelijkheid** is groot. Bij Babel is iedereen anders en vieren we de verschillen. Kwetsbare mensen worden begeleid of gecoacht door de zorgmedewerkers.

Voor iedere voorstelling zijn kaarten beschikbaar voor cliënten en medewerkers van Pameijer. Deze kaarten worden bekostigd door een bijdrage van Pameijer.

Babels **digitale toegankelijkheid** is nu nog te beperkt. We hebben een verouderde, slecht leesbare website, weliswaar met veel informatie, maar deze is moeilijk vindbaar. Onze wens is een nieuwe website met twee lagen of dimensies, spraakondersteuning, grote knoppen en eenvoudige navigatie.

9.2 CODES

fair practice code

Theater Babel volgt de CAO Theater en Dans voor zowel de vaste medewerkers als de ZZP'ers. Iedereen die bij Babel start mag kiezen tussen een (project)aanstelling als werknemer of als ZZP'er.

solidariteit

Voor Theater Babel is honorering en solidariteit vanuit het principe Fair Pay onmogelijk. Dit is een behoorlijk pijnpunt. Onze spelers ontvangen allemaal een arbeids-ongeschiktheidsuitkering en werken bij Babel vanuit het programma Pameijerwerkt! (eerder dagbesteding genoemd). Als we hen zouden betalen als reguliere werknemers, verliezen ze (een deel van) hun uitkering en de daaraan verbonden indicatie. Er is geen mogelijkheid om af te wisselen tussen werken en een uitkering ontvangen. Projectmatig werken, iets dat inherent is aan de sector, is daarmee niet mogelijk.

Het vangnet van de uitkering en daaraan gerelateerde zorg hebben de spelers wel nodig. En dat heeft Babel ook nodig. Veel spelers hebben periodes van extra kwetsbaarheid, waarin ze voor Babel niet of minder beschikbaar zijn. Dit gaat over een structurele (maar wisselende) uitval van 20% van de spelers. Zij moeten dan kunnen terugvallen op een vangnet aan zorg en bestaansmogelijkheden. De andere kant van het verhaal is dat Babel de kosten van uitval en vervanging nauwelijks of niet zou kunnen opbrengen. Veel van onze spelers worden zelf niet handelsbekwaam geacht, hetgeen de situatie nog verder compliceert. Betaling zou echter sterk bijdragen aan de erkenning van onze spelers, hun positionering en hun eigenwaarde. Stichting Wild Lam doet momenteel onderzoek naar de mogelijkheden binnen het Nederlandse bestel. Ook deelt Babel actief ervaringen van zijn Europese partners die in veel gevallen verder zijn in het mogelijk maken van eerlijke vergoeding.

diversiteit: Zie ook het kopje 'personeel' bij het toelichten van de Code Inclusie en Diversiteit.

duurzaamheid: Continuïteit, stabiliteit en een duurzame betrokkenheid van zowel het team als de spelers zijn essentieel voor Theater Babel. Daarom is er bij Babel ruim opleidingsbudget beschikbaar voor het team, maar ook voor ZZP'ers die zich voor een bepaalde tijd aan Babel verhuren binnen een vast omkaderde opdracht. De leerwerkcoaches bieden continuïteit voor de spelers in het ensemble.

vertrouwen: Vertrouwen, sociale veiligheid en individueel maatwerk zijn voorwaarden om inclusief te kunnen werken en maken deel uit van alle werkprocessen.

transparantie: Babel heeft de ANBI status, derhalve worden het jaarverslag en de jaarrekening ieder jaar gepubliceerd op de [website](#).

Governance Code Cultuur

Babel heeft een directeur-bestuurder en een Raad van Toezicht. In oktober 2023 is Deborah Stolk als nieuwe directeur-bestuurder aangesteld. Eerder was zij al als zakelijk leider aan Babel verbonden.

De taak, verantwoordelijkheid en bevoegdheid verdeling tussen directeur-bestuurder en de Raad van Toezicht is vastgelegd in reglementen welke hier tezamen als bijlage zijn toegevoegd. Op 22 november 2018 is er een RvT reglement opgesteld dat 4 december 2023 is heroverwogen en actueel bevonden. Op 12 oktober is met de aanstelling van de nieuwe directeur-bestuurder ook het bestuursreglement opnieuw bekeken en vastgesteld.

Verantwoordelijkheden en bevoegdheden van bestuurders en leden van de RvT zijn tevens statutair vastgelegd. Vaststelling van de rollen van deze entiteiten in belangenverstrengeling & tegenstrijdige belangen en melding- en klachtenprocedures zijn in de respectievelijke protocollen hiervoor vastgelegd. Uiteraard resoneert de huidige maatschappelijke aandacht voor een veilige werkomgeving ook bij Theater Babel. Hoewel Babel al een uitgebreid gedragsprotocol had, is er met hulp van 'De Vertrouwenspersoon' recentelijk ook een aanscherping op dit protocol gerealiseerd.

Ook zijn er uitgebreide functieomschrijvingen met taken en verantwoordelijkheden voor de verschillende rollen binnen de organisatie gebaseerd op de functieprofielen uit de CAO dans en theater. Nu dat we ambiëren meer met makers van buiten te werken hebben we besloten ieder seizoen te starten met een middag waarin alle mensen die in het aankomende seizoen met ons werken bekend gemaakt worden met onze protocollen en procedures.

Babel heeft een externe vertrouwenspersoon via De [Vertrouwenspersoon](#).

